

# KUSTBON

≡≡≡ Tidning för svenskarna i Estland ≡≡≡

Årg. II.

Onsdagen den 26 mars 1919.

№ 3.

o o o o o o o Redaktionen adress: Reval, Riddaregatan 3. o o o o o o o

## Svenskarnas plikt.

Den 5, 6 och 7 april detta år äro viktiga dagar för våra svenska landsmän, så viktiga som du, som läser detta, knapt kan föreställa dig. På dessa dagar skall nämligen avgöras, huruvida vårt folk skall bli lyckligt eller olyckligt, huruvida det skall visa sig vara i stånd att bibehålla fädrens språk och ädla tänkesätt eller sa småningom gå under. Då beror vårt lands och vår svenska fosterbygds väl eller ve på dig. — Vi behöva lag och ordning samt nationell frihet, om vi vilja gå en lycklig framtid till mötes, men allt det där måste vi själva skaffa oss genom att rösta in i den Konstituerande Församlingen sådana män, som ha intresse att arbeta för vår sak. Alla, alla svenska män och kvinnor, som fyllt 20 år, böra därför på dessa viktiga dagar komma och avgiva sina röster för våra svenska kandidater, listan № 6. Du får därför icke vara likgiltig och tänka, att man också utan din röst kan rädda landet. Nej, din plikt som svensk är att komma och kämpa för den svenska fosterjorden. Ibland kan det inträffa, att folkets väl eller ve beror på en enda röst, och tänk då vilken skada du gjort, om du av likgiltighet dragit dig tillbaka eller röstat med våra fiender. Det är icke mycket man fordrar av dig: endast att uppoffra några timmar och gå och insätta den tryckta kandidatlistan № 6 i ku-

värtet samt nedsläppa det i valurnan. Det är något som alla svenska röstberättigade män och kvinnor äro pliktiga att göra. Tänk bara på, att andra måste offra liv och blod för landet, och en skam skulle det vara, om du icke skulle kunna offra några timmar. Men vi hoppas, att alla svenska män och kvinnor tillfullo inse vikten av att uppfylla sin fosterländska plikt och hoppas det bästa. Och isanning är det en stor fosterländsk gärning, att på valdagarna rösta på listan № 6 med Svenska Folkförbundets kandidater, Minister H. Pöhl och lärare Joel Nyman.

Men kanhända du står villrådlig och vet icke, vad du skall göra, emedan många röster från höger och vänster söka vilseleda dig med list och vackra ord, i det de påstå, att alla, som stå på listan № 6, äro såkallade „borschoyer“, som önska bibehålla adelsväldet och såsmåningom vilja göra oss till trälar m. m. Härpå vilja vi svara, att den viktigaste punkten på det Kristliga folkpartiets program är att försvara kristendomen i vårt land samt bibehålla religionsundervisningen i skolorna, som andra parti finna så förhatlig, att de vilja skaffa bort. I denna viktiga fråga äro våra svenska kandidater fullt eniga med sina estniska kamrater på listan № 6. Att nämnda parti vill bibehålla stora gods är icke heller sant, men vi behöva icke slösa ord på den saken, de få göra vad de vilja. Svenskarna äro

icke beroende av partiet i andra frågor än kristendomsfrågan. I alla andra frågor äro vi självständiga och våra män stå på listan som Svenska Folkförbundets kandidater samt ha att rätta sig efter detta förbunds program, och till agrarfrågan har den av Svenska Folkförbundet sammankallade kongressen i Hapsal den 22 mars tagit följande ställning: „För att tillfredsställa behovet på jord övertas och styckas av staten gods, som sedan bildas till hemman och småbruk med full äganderätt men också på „evig arrende“; jorden i svenska bygder utdelas först och främst till svenskar; för jordspekulation bör regeringen sätta en gräns.“ — Dessutom ha våra svenska representanter i nationalförsamlingen att försvara även andra för oss svenskar viktiga frågor, nämligen användandet av vårt kära svenska modersmål i skolan, kyrkan samt vid lokala och andra ämbetsverk. Och vem skulle annors göra allt detta, om icke våra svenska män, vår Sv. Folkminister H. Pöhl och lärare Joel Nyman. Tror du mera på dem, som vilja så ogräs bland vårt folk? Ha sådana också förr uträttat något för svenska folket, som nu äro så måna om att samla röster emot våra svenska förkämpar? Har icke t. ex. vår Folkminister H. Pöhl under en lång följd av år offrat både krafter och kärlek till våra landsmäns bästa? Är det icke han, som stått i spetsen och varit ledare för den svenska verksamheten i Estland? Aldrig skulle han någonsin svika sitt folk. Han vet bättre än någon annan, vad som under dessa tider kan och bör göras för svenskarnes väl. Låt dig därför icke vilseledas av listiga fredsstörare, som under upprorstider vilja hjälpa till att riva ned det goda, men aldrig någon gång lagt ett strå i kors för vårt folk, och var icke otacksam mot en man, som offrat hela sitt liv i svenska folkets tjänst och vars hjärta alltid klappat

av kärlek och välmenande till sina landsmän.

Lägg det på minnet och avgiv din röst den 5, 6 och 7 april d. å. för Svenska Folkförbundets lista № 6, då har du i sanning gjort din plikt och en god gärning för vår gemensamma kära svenska fosterbygd.

N. B.

## Svenska — Estland.

Hungernöden i bygderna, isynnerhet i Rickholtz och på Ormsö närma sig med raska steg och om hjälp utifrån ej fås äro flera fattiga familjer, som icke haft någon åker att skörda, i största nöd. Redan nu hungra flera, men de följande två månaderna blir nog läget ännu sämre.

I Norrby folkskola på Ormsö såldes d. 20. dennes på auktion frivilliga gåvor som lämnats för skolbiblioteket. Dessutom gjordes ett lotteri. — Rena inkomsten utgjorde c:a 500 rubel. Ett vackert exempel för svensklarna på andra håll.

Glädtyfus härskar på flera orter i våra bygder, dock ha hittills inga dödsfall förekommit. Alla sjukdomsfall böra fortast möjligt anmälas hos myndigheterna, som åligga att företaga alla mått och steg att hindra farfoten. Sorgligt är att några läkare ej finnas i bygderna.

Svenska Folkförbundets i Estland kongress anhölls i Hapsal den 22 dennes. Omkring 100 representanter voro närvarande. På kongressen behandlades frågor, som angå svensklarnas i Estland kulturella autonomi.

Svensk fest anhölls i Kommersstolsalen lördagen d. 29 dennes. Början kl. 7 e. m. Programmet omfattar musif, sång m. m.

## Politiska nyheter.

(Enligt estniska och tyska pressen.)

Ur Estniska Högkvarterets rapporter.

Sedan våra tappra frigare vid Narva inlagt Demnitsja gods, warwid i krigsbyte erhöles öwer 200 fångar, många hästar samt telefon

apparater, kulsprutor m. m., har det tyfnat wid Narva och man antager, att fienden länge aktar sig för att tränga på wid nämnda frontdel.

Veckans rapporter: I riktningen Peipus strand tågade öwerste Balahowitsch med fina trupper till Raskopels hamn, fördrew fienden och tog som byte: 2 trådlösa telegrafstationer, 3 automobiler, 2 telegraf- och 18 telefonapparater, 4 kulsprutor m. m.

I riktningen Petscherj ha våra trupper med tillhjälp aw finsta frivilliga under sista tiden intagit följande byar: Wjasikowa, Dubrowka, Konetsi, Zukowi, Fokschi, Alchonow, Wokasaar, Rislowa, Solowjowa och Luiska. Senare har också byn Usward jämte 3 kulsprutor som byte samt många andra byar: Stora och Lilla Kolloddamits, Madiküla, Klima, Koriiga, Wiwa och Drawa gods fallit i våra händer. —

Den 21 mars intogo finsta frivilliga godsset Kiromo och byn Djalowo.

Den 23 mars woro våra till följd aw fiendens öwerkraft twungna att lämna godsset Drawa.

I riktningen Marienburg fortgå striderna wid Firienhof, Semmen, Nauge, Lutika, Plakfi och Purka.

Den 21 mars ha våra trupper dragit sig tillbaka wid Koiküla station.

Den 23 och 24 mars intogo våra byarna Plakfi, Morra, Pünni, Pärtli, Mekiste, Kooksu m. m. samt senare Suur-Abja, Kõrgepalu, Saarlas och Kose — som krigsbytte en kulspruta.

I riktningen Pskow ha våra trupper äwenledes haft framgångar och intagit många platser och byar samt erhållit fångar och annat krigsbytte.

Rapporterna från den 24 mars meddela, att striderna wid Drawa fortsättas och att finsta frivilliga eröwrat byarna Stora och Lilla Mihalkino.

### Strödda meddelanden.

Köpenhamn, 19 mars. Estlands, Lettlands, Litthauens och Ukrainens sändebud ha haft audiens hos Clemenceau och erhållit löfte på att få sända sina representanter till fredskonferensen. Clemenceau lowar vidare förswara dessa länders sjäwständighet. — Senare meddelas från Köpenhamn, att England,

Frankrike, Italien och Japan principiellt erkänna Estland sjäwständighet.

Till "Aftonbladet" meddelas från Genf, att förslaget till fredskonferensen efter 8—10 dagar blir färdigt och skall till den 10 maj underskrivas. —

London, 22 mars. Rospiska havets flotta har helt och hållit giwit sig i engelsmännens händer.

Köpenhamn, 22 mars. I Berlin sprida spartaerna ströfstrifter, wari de söka uppwigla till allmän strejk i Tyskland. —

Köpenhamn, 23 mars. Statskupp i Ungern. Folkwäldet har störtat den numwarande demokratiska regeringen och utnämnt Garboi till sin president. —

London, 22 mars. Reuter. Kapten Loufe, Wilsons ställföreträdare, tror, att fredskontraktet till den 29 mars blir färdigt. —

Enligt jätra uppgifter har ångaren "Kajak" den 22 mars awgått från England till Reval med en last aw 240,000 pud wete och råg samt annat material.

I mellersta och nedre Skurland ha bolschewikerna utdriwits. —

Tiemes skriver, att de dödas antal under wärlds kriget utgör 7,354,000, waraw Tyskland har 1,700,000 och Tyskland 1,600,000.

## Officiella meddelanden.

Nedanstående lagar och påbud ha bliwit oföwerlämnade aw Swenska Folkministeriet i och för publicering på swenska språket. (Publicerades i Regeringsbladet N:o 13).

Den aw den Temporära Regeringen den 25 februari 1919 antagna förordningen angående understöd till bewäringars familjer.

Krigsministern bewiljas tillstånd att till bewäringens familjemedlemmar utbetala bewäringens halwa lön, om ansökan därom göres.

Premierminister: R. Påts.

För Krigsministern: General-major Laidoner.

T. R. st. företr. Sakkörare: Th. Käarik.

(Publicerat i Regeringsbladet N:o 14).

Den aw den Temporära Regeringen den 25 november 1918 bekräftade Justitieministerns anordning beträffande domstolars indelning i distrikt (I del.) förändres sålunda:

p. 2. Området för Reval-Hapsals För-  
enade Fredsdoms (domsagas) verksamhet utgöres  
av: Harrien, Wiek och Osel m. m.

Reval, den 4 mars 1919.

Premierminister: K. Pätö.

Justitieminister: J. Faksjon.

L. R. st. företr. Sakkörare: Th. Käärif.

### Den av den Temporära Regeringen av den 4 mars 1919 antagna förordningen.

Priset på de mobiliserade hästarna förändrat.

De i Regeringsbladet N:o 8 d. å. meddelade  
prisen på de mobiliserade hästarna (§ 8 För-  
ordningen angående mobilisation av hästar)  
förändras på följande sätt:

1. för ridhäst betalas . . . . . 1200 Mk.
2. " dragare av stora lass betalas 1000 "
3. " dragare av lätta lass " 800 "

Premierminister: K. Pätö.

Inrikesminister: Peet.

L. R. st. företr. Sakkörare: Th. Käärif.

### N:o 37. Den Temporära Regeringens förord- ning av den 28 februari 1919.

(Publicerat i „Regeringsbladet“ N:o 15).

#### Angående godsens misshushållning och förödelse.

§ 1. Förvaltarna öfver de under Jord-  
bruksministeriets tillsyn ställda godsens handla  
och ansvara för sina göranden såsom warje  
annan egendoms förmyndare enligt § 495  
Östersjöprovw. privatlagsaml., med följande än-  
dringar och tillägg.

§ 2. I de i §§ 267—496 Östersjöprovw.  
privatlagsaml. förutsedda fall motswaras omyn-  
digas och öfverhuvud rättsförmyndarens ålignan-  
den av Jordbruksministerrådet. Att fatta be-  
slut i frågan är Jordbruksministeriets sak.

§ 3. Den av Jordbruksministeriet till-  
fatta förvaltaren äger att själf på ägarens  
befostrand sköta det under hans förmynderskap  
ställda godset eller också utarrendera det antingen  
helt eller styckat till småbruk. Sådant förslag  
framlägges av förvaltaren till Jordbruksmi-  
nisterien i och för godkännande. Ministerien fattar

beslut i frågan sedan den först genomsetts av  
Ministerrådet.

Utmärkning: Vid godsets styckande  
till småbruk bör hänsyn därtill tas, att sådant  
efteråt ej utgör hinder för agrarfrågans slutliga  
utredning av den Konstituerande Församlingen.

§ 4. Den delade jorden öfverlämnas hufvud-  
saken till herrgårdsarbetare, herrgårds dags-  
verkare, torpare och landlösa att användas under  
en tid av ett till sex år. Ersättningen för  
begagnandet fastställs enligt lokala omständig-  
heter med ledning av de före kriget gällande  
prisen. Erhållare av jordlott erlägger själf de  
av den utarrenderade jorden erforderliga ofent-  
liga skatterna.

§ 5. Bli'r godset utarrenderat eller styckat  
till småbruk, äger förmyndar-förvaltaren med  
Ministeriets tillstånd amyttra eller förpacka god-  
sets inventarier till behöfvande.

Utmärkning: Om jordbrukare, som er-  
hållit redskap, förstört sådana innan de bliwit  
utbetalda, ställs han till ansvar inför Krimi-  
nalrätten.

§ 6. Om Jordbruksministeriet på grund  
av „Förordningen ang. godsens misshushåll-  
ning och förödelse“ (Regeringsbl. N:o 10) öfver-  
tagit godset under sitt förmynderskap, fortfar  
förmynderskapet så länge, som Ministeriet  
finner nödigt vara. Har förmyndarstyrelse till-  
kommit tillföljd av att jorden lämnats öde,  
utgör ägarens eller brukarens tillstådeskommande  
eller förtroendemanns tillståndande ingen grund  
för förmyndarskapets upphörande. Ministeriet  
äger i sådant fall fodra garanti av ägaren eller  
brukaren, att han är i stånd att nöjaktigt sköta  
godset samt är villig fullgöra de av Ministeriet  
widtagna åtgärderna beträffande godset.

§ 7. Förvaltarna öfver de under Jord-  
bruksministeriets förmynderskap ställda godsens  
erhålla ersättning av den under förmynderskap  
stående egendomen enligt Jordbruksministeriets  
beslut, warwid tjänstemännens wid Ministeriet  
lönenormer tagas till ledning.

Premierministern: K. Pätö.

Jordbruksministern: D. Strandmann.

L. R. st. företr. Sakkörare: Th. Käärif.